

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.о. ректора ДБТУ

Андрій КУДРЯШОВ

« 13 » квітня 2023 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти магістр
на основі НРК6 та НРК7

Галузь знань

Спеціальність

Освітня програма

07 «Управління та адміністрування»

071 Облік та оподаткування

«Облік і оподаткування»

«Управлінський облік і консалтинг»

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
1. Вимоги до рівня підготовки вступників.....	5
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін.....	7
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	16
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	18
Рекомендована література.....	19
ДОДАТОК Зразок «Екзаменаційний білет».....	22

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) - раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти, освітнього ступеня бакалавра - 6 рівень НРК (далі - НРК6), освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) - 7 рівень НРК (далі - НРК7)).

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 або НРК7, що передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 071 Облік і оподаткування (освітні програми «Облік і оподаткування» та «Управлінський облік і консалтинг») можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (НРК6), магістра (спеціаліста) (НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійними програмами магістр за спеціальністю 071 Облік і оподаткування та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній ступінь бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю 071 Облік і оподаткування.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 071 Облік і оподаткування.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем магістр на спеціальність 071 Облік і оподаткування та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту очно або дистанційно. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з розкладом у день іспиту. Під час складання іспиту очно члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який по закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії. Складання іспиту у дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Zoom (Google Meet). Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітніми ступенями бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;
- особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності;
- механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах;
- організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації;
- теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури;
- особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування;
- вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Вступник повинен вміти:

- визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;
- формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;
- використовувати методичний інструментарій обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;
- ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств;

- визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності;
- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування;
- використовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві;
- аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю **071 Облік і оподаткування** містить основні питання за наступними дисциплінами:

Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО

1. Загальні вимоги до фінансової звітності.
2. Регулювання фінансової звітності в Україні.
3. Мета та склад фінансової звітності.
4. Якісні характеристики та принципи підготовки фінансової звітності.
5. Баланс (Звіт про фінансовий стан).
6. Призначення балансу та його структура
7. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
8. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
9. Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів.
10. Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі.
11. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
12. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
13. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.
14. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).
15. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
16. Визнання, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
17. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
18. Визначення економічних елементів операційних витрат.
19. Розрахунок прибутку на акцію.
20. Звіт про рух грошових коштів.

Фінансовий аналіз

21. Сутність та інформаційне забезпечення фінансового аналізу.
22. Сутність і завдання фінансового аналізу.
23. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.
24. Види фінансового аналізу.
25. Аналіз активів підприємства.
26. Економічна сутність і структура активів підприємства.
27. Аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.
28. Аналіз складу і структури необоротних активів підприємства.
29. Аналіз складу і структури оборотних активів.
30. Аналіз запасів підприємства.
31. Аналіз дебіторської заборгованості.
32. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.
33. Економічна сутність і структура джерел формування капіталу

підприємства.

34. Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів.
35. Аналіз складу і структури власного капіталу підприємства.
36. Аналіз складу і структури поточних зобов'язань.
37. Аналіз ліквідності і платоспроможності.
38. Сутність платоспроможності і ліквідності та їх значення.
39. Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
40. Показники ліквідності та їх економічна інтерпретація.
41. Методика розрахунку показників ліквідності та їх аналіз.
42. Аналіз фінансової стійкості.
43. Сутність фінансової стійкості.
44. Фактори впливу на фінансову стійкість.
45. Методика розрахунку та аналіз відносних показників фінансової стійкості.
46. Аналіз фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.
47. Економічна сутність і види фінансових результатів.
48. Горизонтальний аналіз формування фінансових результатів.
49. Методика розрахунку показників рентабельності та їх аналіз.
50. Аналіз ймовірності банкрутства підприємства.
51. Поняття та види банкрутства підприємства.
52. Причини банкрутства.
53. Методи діагностики банкрутства (моделі Альтмана, Тафлера) та інтерпретація її результатів.

Оподаткування

54. Основи оподаткування суб'єктів господарювання в Україні.
55. Сутність та суспільне призначення податків.
56. Поняття податку та збору.
57. Функції податків, їх сутність та особливості прояву.
58. Загальнодержавні податки і збори та їх характеристика.
59. Місцеві податки і збори та їх характеристика.
60. Елементи, що визначаються під час встановлення податків та їх характеристика.
61. Види систем оподаткування: загальна та спрощена.
62. Платники податків, їх права та обов'язки.
63. Види та характеристика платників податків.
64. Права та обов'язки платників податків.
65. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.
66. Платники податку на доходи фізичних осіб. Податкові агенти.
67. Об'єкти та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб
68. Ставки податку на доходи фізичних осіб.
69. Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором.
70. Ставки військового збору та порядок його розрахунку.
71. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

72. Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
73. Ставки ЄСВ, особливості їх застосування.
74. Терміни сплати та подання звітності з ЄСВ.
75. Екологічний податок.
76. Сутність та значення екологічного податку.
77. Платники, податкові агенти, об'єкт, ставка і база оподаткування екологічного податку.
78. Акцизний податок і мито.
79. Платники, об'єкти та база оподаткування акцизним податком.
80. Підакцизні товари та ставки.
81. Види, платники та об'єкт оподаткування митом, порядок його сплати.
82. Державне мито та порядок його справляння.
83. Рентна плата.
84. Склад рентної плати.
85. Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування за рентною платою (водних та лісових ресурсів).
86. Місцеві податки і збори.
87. Склад місцевих податків та зборів.
88. Платники, об'єкт, база оподаткування та ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та земельного податку.
89. Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування та строки подачі звітності і сплати туристичного збору.
90. Податок на додану вартість.
91. Сутність податку на додану вартість та його платники.
92. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.
93. База оподаткування та ставки податку на додану вартість.
94. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету.
95. Спрощена система оподаткування.
96. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування малого підприємництва.
97. Групи платників єдиного податку та їх порівняльна характеристика.
98. Ставки єдиного податку.
99. Податкові (звітні) періоди для суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування.
100. Умови і порядок переходу на спрощену систему оподаткування для юридичних осіб.
101. Податок на прибуток підприємства.
102. Сутність та значення податку на прибуток підприємства, його законодавче регулювання.
103. Платники податку на прибуток підприємства: юридичні особи -

резиденти, нерезиденти, особливі платники податку на прибуток.

104. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства.

105. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.

106. Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємства. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.

107. Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування згідно з ПКУ.

108. Адміністрування податків, зборів, платежів.

109. Податкова звітність.

110. Податкові консультації. (Терміни надання індивідуальних податкових консультацій. Зміст запиту платників податків на отримання індивідуальної податкової консультації. Єдиний реєстр індивідуальних податкових консультацій. Узагальнюючі податкові консультації. Наслідки застосування податкових консультацій).

111. Способи здійснення податкового контролю. Види податкових перевірок.

112. Податковий борг і порядок його погашення.

113. Відповідальність платників податків.

114. Види відповідальності платника податку з порушення податкового законодавства.

115. Умови притягнення до фінансової відповідальності згідно з Порядком накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення (Види правопорушень платників податків, за які передбачені фінансову відповідальність згідно ст. 265 КЗпП. Розміри штрафних санкцій згідно ст. 265 КЗпП).

116. Пеня, її сутність.

117. Види штрафних санкцій за порушення податкового законодавства.

Бюджетна та податкова система

118. Сутність, призначення і роль бюджету держави.

119. Соціально-економічна сутність, призначення і роль бюджету.

120. Складові частини бюджету.

121. Бюджетна політика держави. Економічна сутність, складові та види бюджетної політики.

122. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.

123. Сутність бюджетного дефіциту та профіциту бюджету.

124. Причини виникнення, види бюджетного дефіциту.

125. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.

126. Види державного і місцевого боргу.

127. Бюджетна система та засади її побудови.

128. Поняття та склад бюджетної системи України.

129. Принципи побудови бюджетної системи (єдності, збалансованості, самостійності, обґрунтованості, ефективності та результативності, цільового використання коштів, публічності та прозорості).

130. Бюджетна класифікація та її складові

131. Бюджетний процес: теоретичні та організаційні засади.
132. Учасники бюджетного процесу та характеристики їхніх функцій.
133. Організація контролю за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
134. Система доходів бюджету.
135. Склад та види доходів Державного бюджету України.
136. Склад та види доходів місцевих бюджетів.
137. Система видатків бюджету.
138. Склад та види видатків Державного бюджету України.
139. Склад та види видатків місцевих бюджетів.
140. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
141. Податкова система України.
142. Податкова політика: сутність в системі державного регулювання економіки.
143. Стратегія і тактика податкової політики.
144. Оцінка рівня податкового навантаження на макро- і мікрорівнях.
145. Завдання, цілі і основні принципи податкової політики в Україні.
146. Структура податкової системи.
147. Функції, права та обов'язки контролюючих органів у сфері оподаткування.

Фінансовий облік за НП(С)БО

148. Загальнотеоретичні основи бухгалтерського обліку.
149. Сутність та завдання фінансового обліку.
150. Характеристика видів обліку.
151. Предмет та об'єкти фінансового обліку.
152. Метод фінансового обліку (сутність та складові елементи: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, звітність).
153. Облікова політика підприємства.
154. Облік грошових коштів.
155. Облік готівки в касі підприємства.
156. Облік грошових коштів на рахунках в банках.
157. Облік дебіторської заборгованості та резерву сумнівних боргів.
158. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
159. Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.
160. Порядок визначення та облік резерву сумнівних боргів.
161. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
162. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з різними дебіторами.
163. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів.
164. Облік основних засобів.
165. Методи нарахування та облік амортизації основних засобів.

166. Облік інших необоротних матеріальних активів.
 167. Облік нематеріальних активів.
 168. Облік фінансових інвестицій.
 169. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
 170. Облік поточних фінансових інвестицій.
 171. Облік запасів.
 172. Методи оцінки запасів у разі їх вибуття.
 173. Облік виробничих запасів.
 174. Облік товарів.
 175. Облік витрат виробництва та виходу продукції.
 176. Облік витрат основного виробництва та собівартості випуску готової продукції (робіт, послуг).
 177. Облік готової продукції.
 178. Облік довгострокових зобов'язань.
 179. Облік довгострокових кредитів банку.
 180. Облік цільового фінансування.
 181. Облік поточних зобов'язань.
 182. Облік короткострокових кредитів банку.
 183. Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги.
 184. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці.
 185. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, військовий збір).
 186. Облік поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування (ЄСВ).
 187. Облік доходів, витрат і фінансових результатів.
 188. Визнання та класифікація доходів і витрат.
 189. Облік доходів за видами діяльності.
 190. Облік витрат діяльності підприємства.
 191. Облік фінансових результатів діяльності.
 192. Облік власного капіталу.
 193. Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
 194. Облік резервного капіталу.
 195. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
- Управлінський облік**
196. Сутність управлінського обліку.
 197. Завдання управлінського обліку в системі менеджменту.
 198. Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами (історична і прогнозна, фінансова і управлінська інформація).
 199. Класифікація і аналіз поведінки витрат.
 200. Класифікація витрат для цілей: оцінки запасів і визначення фінансового результату (витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати), прийняття управлінських рішень (змінні і постійні витрати, релевантні і нерелевантні витрати, дійсні, альтернативні і диференціальні витрати), контролю (контрольовані і неконтрольовані витрати).
 201. Аналіз поведінки витрат. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні і умовно-постійні витрати.

- 202. Система калькулювання за методами повних і змінних витрат.
- 203. Цілі і сутність калькулювання витрат.
- 204. Калькулювання собівартості за методом повних витрат і методом змінних витрат.
- 205. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку (CVP-аналіз).
- 206. Мета і методи CVP-аналізу.
- 207. Розрахунок і інтерпретація точки беззбитковості в натуральних одиницях і вартісному вимірі для одного виду продукту (товару, роботи, послуги).
- 208. Розрахунок і інтерпретація обсягу діяльності в натуральних одиницях і вартісному вимірі для отримання цільового прибутку для одного виду продукту (товару, роботи, послуги).
- 209. Бюджетування на підприємстві
- 210. Сутність бюджетування, його організація на підприємстві.
- 211. Види і послідовність складання бюджетів.
- 212. Зміст операційних і фінансових бюджетів і порядок їх складання (бюджет продаж, бюджет виробництва, бюджет використання матеріалів і закупівель, бюджет заробітної плати, бюджет загальновиробничих витрат, бюджет адміністративних і збутових витрат, бюджет руху грошових коштів, бюджет інвестицій).
- 213. Облік витрат за центрами відповідальності.
- 214. Сутність центрів відповідальності.
- 215. Види центрів відповідальності: центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій.
- 216. Оцінка ефективності результатів діяльності підрозділів за допомогою показників «рентабельність інвестицій» (ROI), «залишковий дохід».

Фінанси підприємств

- 217. Основи фінансів підприємств.
- 218. Сутність фінансів підприємств..
- 219. Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
- 220. Сутність фінансової діяльності підприємств.
- 221. Грошовий оборот, грошові розрахунки підприємств.
- 222. Готівкові розрахунки.
- 223. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.
- 224. Порядок розрахунків платіжними дорученнями.
- 225. Порядок розрахунків платіжними вимогами.
- 226. Використання акредитивної форми розрахунків (види% підтверджені непідтверджені, відзивний. Порядок платежів за акредитивом).
- 227. Розрахунки з використанням векселів (простий, переказний, доходний, дисконтний, облік, продаж векселів).
- 228. Грошові потоки підприємства.
- 229. Сутність грошових потоків підприємства.
- 230. Класифікація грошових потоків (за видами діяльності, вхідний/вихідний).

231. Чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності: форми розрахунку та напрями використання.
232. Дисконтування грошових потоків. Ставка дисконтування.
233. Формування та розподіл прибутку.
234. Економічний зміст та види прибутку підприємства (ЕВІТДА, ЕВІТ, чистий прибуток).
235. Собівартість та її вплив на прибуток.
236. Формування та розподіл прибутку підприємств.
237. Необоротні активи підприємства.
238. Економічна сутність і призначення необоротних активів.
239. Основні засоби підприємств, їх сутність та характеристика.
240. Знос і амортизація основних засобів.
241. Нематеріальні активи підприємства: поняття та класифікація.
242. Амортизація нематеріальних активів.
243. Методи оцінки інвестицій (методи NPV, IRR, період окупності).
244. Види довгострокових фінансових інвестицій (пайові та боргові цінні папери).
245. Оборотні активи підприємств.
246. Сутність оборотних активів у господарській діяльності підприємств.
247. Класифікація оборотних активів.
248. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.
249. Капітал підприємства та його формування.
250. Капітал як базова категорія фінансів підприємства (власний, залучений та позиковий капітал).
251. Джерела формування та способи залучення капіталу (zareestrovaniy kapital, bankivskiy kredit, korporativni obliqaciyi, kreditorska zaborovanist za tovari, roboti, poslugi, kreditorska zaborovanist za rozrahunkami).
252. Комерційний кредит як засіб залучення позикового капіталу.
253. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

Банківська справа та страхування

254. Гроші та кредит у ринковій економіці.
255. Сутність і функції грошей.
256. Формування пропозиції грошей. Грошова маса та її показники.
257. Сутність інфляції та її види.
258. Валютний курс. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).
259. Структура банківської системи України. Національний банк України (НБУ) та комерційні банки.
260. Статус НБУ, його завдання та функції (забезпечення стабільності грошової одиниці України, кредитор останньої інстанції для банків, регулювання діяльності платіжних систем та систем розрахунків в Україні, банківське регулювання та нагляд).

261. Структура банківської системи. Класифікація банків (банки з державною участю, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом, системно важливі банки).
262. Формування та реалізація грошово-кредитної політики.
263. Облікова ставка НБУ та її застосування у визначенні вартості кредитних ресурсів.
264. Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу.
265. Повноваження НБУ як емісійного центру готівкового обігу (право емісії грошових знаків, встановлення правил визначення платіжності банкнот і монет, забезпечення підтримання готівкової грошової маси в належному стані).
266. Роль НБУ в регулюванні готівкового грошового обігу.
267. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, його статус, функції та завдання.
268. Комерційні банки в банківській системі України.
269. Основні банківські операції: кредитні, депозитні, розрахунково-касові.
270. Доходи (процентний, непроцентний) та витрати банку. Фінансовий результат банку та його розрахунок.
271. Операції банків з формування власного капіталу.
272. Сутність, структура і порядок формування власного капіталу банків.
273. Роль резервів і фондів у формуванні капіталу банків.
274. Операції банків із залучення та запозичення коштів.
275. Види вкладів (строкові, до запитання).
276. Механізм нарахування відсотків (прості та складні відсотки).
277. Кредитні операції банків.
278. Сутність і функції кредиту. Форми кредиту та його види. Принципи кредитування (поверненість, строковість, платність, цільове використання, забезпеченість).
279. Сутність, класифікація та порядок надання банківських кредитів (довгострокові, короткострокові).
280. Факторинг, овердрафт як форми кредитування.
281. Види операцій банків з цінними паперами (емісійні, посередницькі, інвестиційні).
282. Страхування.
283. Сутність та класифікація страхування.
284. Функції, принципи страхування.
285. Обов'язкове страхування та його сутність.
286. Добровільне страхування та його сутність.
287. Страховий ринок та суб'єкти страхування.
288. Страхова премія, страхова сума та страхове відшкодування, умовна та безумовна страхова франшиза.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступник має надати відповіді на три питання, що зазначені в екзаменаційному білеті. Кожне питання оцінюється окремо (в балах, на підставі визначеної шкали) на підставі наступних критеріїв: повнота висвітлення змісту питання; логіка побудови відповіді; ступінь усвідомлення програмного матеріалу; вміння користуватись засвоєним матеріалом; культура усного мовлення, володіння державною мовою.

Загальний результат фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P=P1+P2+P3,$$

де P1 – оцінка за перше питання (за шкалою 0-80).

P2 – оцінка за друге питання (за шкалою 0-60).

P3 – оцінка за третє питання (за шкалою 0-60).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

– **180-200 балів** (оцінка „відмінно”) одержують абітурієнти, які всебічно, систематично і глибоко володіють матеріалом, вміють самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїли основну й ознайомлені з додатковою літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка „відмінно” виставляється абітурієнтам, які розуміють взаємозв'язки основних понять дисципліни для професії, яку вони набувають. Проявляють нахили до наукової роботи;

– **160-179 балів** (оцінка „дуже добре”) – вище від середнього рівня (з кількома помилками) заслуговують абітурієнти, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, рекомендовану програмою. Оцінка „дуже добре” виставляється абітурієнтам, які показують систематичний характер знань з дисципліни;

– **140-159 балів** (оцінка „добре”) – в загальному робота абітурієнтами виконана, але з певною кількістю помилок. Оцінку „добре” заслуговують абітурієнти, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою;

– **120-139 балів** (оцінка „задовільно”) заслуговують абітурієнти, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але із значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка „задовільно” виставляється абітурієнтам, які допустили на випробуванні помилки під час виконання завдань, але під керівництвом викладача знаходять шляхи їх подолання;

– **100-119 балів** (оцінка „*достатньо*”) заслуговують абітурієнти, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії;

– **50-99 балів** (оцінка „*незадовільно*”) виставляють абітурієнтам, які погано оволоділи навчально-програмним матеріалом, допускають велику кількість помилок під час виконання завдань, передбачених програмою. Оцінка „незадовільно” виставляється абітурієнтам, які не можуть продовжувати навчання без додаткових знань з певної дисципліни;

– **<50 балів** (оцінка „*незадовільно*”) виставляють абітурієнтам, які не оволоділи навчально-програмним матеріалом, допускають грубі помилки під час виконання завдань, передбачених програмою. Оцінка «незадовільно» виставляється абітурієнтам, які не можуть продовжувати навчання і яким необхідна серйозна подальша робота.

У разі отримання оцінки від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспиті вступник повинен пред'явити документ, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), при пред'явленні якого він отримує завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – до 2-х астрономічних годин. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється одночасно з «екзаменаційним листом» вступника і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

Розробники:

Д-р екон. наук., проф.,
завідувач кафедри обліку,
аудиту та оподаткування

Кащена Н.Б.

Д-р екон. наук., проф.,
професор кафедри обліку,
аудиту та оподаткування

Маренич Т.Г.

Д-р екон. наук., доц.,
професор кафедри обліку,
аудиту та оподаткування

Василішин С.І.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Цивільний Кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI (зі змін і доп., останні з яких внесені Законом України від 06.12.2012р. № 5519-VI). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
5. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258–VIII від 21.12.2017 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996–XIV від 16.07.1999 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку біологічних активів: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006 № 1315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06>.
8. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
9. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> .
10. Про затвердження Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку URL: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>.

Основна

1. Атамас П.Й. Управлінський облік: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 440 с.
2. Беленкова М.І., Василюшин С.І. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Харків: Діса плюс, 2017. 224 с.
3. Білик М.Д. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання : навч.посіб. Держ. Вищ. навч. закл. «Київ нац. Екон.ун-т ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2019. 689 с.
4. Бюджетна система: підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 460 с.

5. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
6. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 534 с. URL: <https://bookzone.com.ua/books/73598-upravlinskiy-oblik-pidruchnik/>
7. Дема Д.І., Шевчук І.В., Мартинюк Г.П. Податковий менеджмент: навч. посібник / за заг. ред. Д.І. Деми. Київ: Алерта, 2017. 256 с.
8. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навч. посіб. Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
9. Краєвський В. М., Колісник О. П, Гуріна Н. В. та ін. Фінансовий облік : навч. посіб. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.
10. Огійчук М.Ф., Беленкова М.І., Сколотій Л.О. та ін. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / за ред. проф. М.Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2016. 1040 с.
11. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: навч. посіб. / 4-те вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 850 с.
12. Огійчук М.Ф., Утенкова К.О. Організація і методика аудиту: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2016. 304 с.
13. Павелко О. В. Облік і звітність у банках : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2022. – 336 с.
14. Плиса В. Й. Страхування : підручник. 3-тє вид., стер. Київ : Каравела, 2018. 472 с.
15. Приймак С. В., Костишина М. Т., Долбнєва Д. В. Фінансова звітність підприємств: навч.-метод. посіб. Львів: Ліга-Прес, 2016. 268 с.
16. Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : підручник / за заг. ред. В. В. Сокурєнко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022.. 292 с.
17. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писарєнко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с.
18. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партич Н. Є. Селюченко. Львів: Видавництво Львівської політехніки 2018. 388 с.

Допоміжна

19. Zhuk V.M., Vasylishyn S.I., Utenkova K.O., Kovalova O.V., Yarova V.V., Skolotiy I.V., Kiryushina L.Yu. The accounting improvement of ecological activity and agroecosystems conservation. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2021. Vol. 11 (1). pp. 209-217.
20. Акімова Н.С., Кирильєва Л.О., Говоруха О.О., Євлаш Т.О. Бухгалтерський облік для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 184 с.
21. Близнюк О. П., Лачкова Л. І., Оспіщєв В. І. Фінанси : навч. посіб. / за ред. І. В. Оспіщєва. К. : Знання, 2006. 415 с.
22. Бондар М.І., Лисєнко Н.М. Облік і звітність підприємств у системі

оподаткування: навч. посіб. Київ: ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 584 с.

23. Гильорме Т.В. Організація обліку та аудиту на підприємствах в умовах інформаційного простору: монографія. Днепр: ФОП Дробязко С.И., 2018. 188 с.

24. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2009. 648 с.

25. Жук В.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.

26. Кащена Н. Б., Гаркуша Н. М., Сідорова Т.О, Лисак Г.Г. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посіб. Харків, ХДУХТ. 2014. 537 с.

27. Кащена Н. Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 389 с.

28. Ковалевська Н.С., Бойченко Н.В., Нестеренко І.В. ІТ-аудит як пріоритетний напрям внутрішнього контролю діяльності підприємств готельного бізнесу. *Інноваційний розвиток харчових виробництв, ресторанно-готельного бізнесу та торгівлі*. 2019. С. 34–45.

29. Корягін М.В., Куцик П.О. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку: монографія. Львів: ЛКА, 2015. 239 с.

30. Нападовська Д.В. Управлінський облік: підручник / 2-ге вид. доопрац. та доповнене. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2010. 646 с.

31. Огійчук М.Ф., Сколотій Л.О., Василюшин С.І., Рагуліна І.І., Ковальова О.В., Сколотій І.В., Нежид Ю.С. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: навч. посіб. / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2021. 624 с.

32. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : Львів, 2021. 264 с.

33. Шевчук І. Л., Черепанова В. О., Ставерська Т. О. Бюджетна система: навч. посіб. Друге видання, перероблене і доповнене. Харків, 2015. 284 с.

Інформаційні електронні ресурси

URL <https://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України

URL <https://mof.gov.ua/uk/> – Офіційний сайт Міністерства фінансів України

URL <https://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України

URL <https://tax.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної податкової служби України

URL <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної служби статистики України

URL <https://bank.gov.ua/> – Офіційний сайт Національного банку України

Зразок «Екзаменаційний білет»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ
_____ А.І. Кудряшов

« » _____ 2023 р.

Ступінь вищої освіти магістр
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Освітня програма: Облік і оподаткування
Управлінський облік і консалтинг

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

фахового вступного іспиту

1. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
2. Методи діагностики банкрутства (моделі Альтмана, Тафлера) та інтерпретація її результатів.
3. Кредитні операції банків.